

PRZEGLĄD CERAMICZNY

Rocznik I. „Przegląd Ceramiczny“, Rocznik II. III. i IV. „Przewodnik dla ceglarzy.
wychodzi 10 i 25 każdego miesiąca.

Redaktor: Inżynier **Karol Rolle**.

Przedpłata roczna:
10 Kor. = 5 rsr. = 10 mk. = 12 fr.
Prenumeraty mniejszej jak roczna
nie przyjmuje się.
Zeszyt pojedynczy 50 hal.

Wydawcy: Wład. Poturański i inż. Karol Rolle.

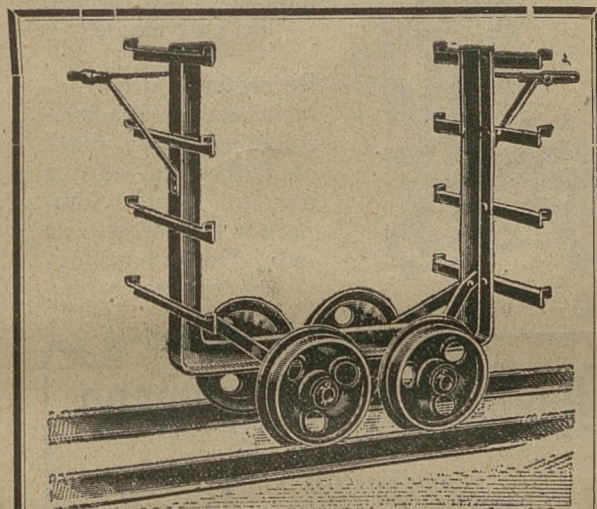
Adres Administracji i Redakcyi:

Podgórze, św. Floryana 5.

Cena ogłoszeń wynosi:
za cm.³ 6 hal., Cała strona 20 k.,
 $\frac{1}{2}$ strony 12 k., $\frac{1}{4}$ str. 7 k., $\frac{1}{8}$ str.
4 k., przy 6-krotnym powtórzeniu
10 $\frac{1}{2}$ %, 12-krotnem 15 $\frac{1}{2}$ %, 18-krotnem
20 $\frac{1}{2}$ %, 24-krotnem 25 $\frac{1}{2}$ % opustu.

Prenumeratę na Królestwo i Cesarstwo przyjmuje: E. Wende i Sp. Warszawa, Krak. Przedm. 9.

Upraszamy uprzejmie o powoływanie się przy zamówieniach na ogłoszenia „Przegl. ceram.“

Kolejki wąskotorowe

do eksploatacyi lasu i torfu, dla cegielni, tartaków, cukrowni, gospodarstw rolnych, przedsiębiorców budowlanych i t. p.

dostarcza i urządza:

E. Giełdziński

L W Ó W ul. Jagiellońska 1. 3.

(w gmachu wiedeńskiego Banku Związk.).

Kupno i najem:

Lokomotywy, szyny, tory przenośne i stałe, wózki rozmaitej konstrukcyi, tarcze obrotowe, rozjazdy, złożenia osiowe, koła, łożyska, śruby, lasze, gwoździe i t. p.

Katalogi, kosztorysy i rysunki darmo i oplatnie.

Nowy i używany materiał, jakoteż części zapasowe zawsze na składzie. Wynajmuje koleje kompl. urządzone.

Specyalny oddział dla maszyn i kłozetów torfowych.

23—17—14

Treść Nr. 22: Jeszcze w sprawie krycia dachówką. — Ocena smarów. — Rozmaitości. — Piśmiennictwo techniczne i przemysłowe. — Ze skrzynki zapytań i odpowiedzi. — Kronika. — Ogłoszenia.

Jeszcze w sprawie krycia dachówką zagród włościańskich. (Dokończenie).

„Chociaż może zbyt pospiesznie przyszedł wydział krajowy do porządku dziennego nad uwagami prof. Szuchewicza o próbach i doświadczeniach poczynionych w Rosyi w sprawie uczynienia słomy ogniotrwałą, jednakże nie można mimo to, co wyżej powiedziano, występować w ogóle przeciw dachówkom, dachom i murowanym budynkom u włościan. Idzie tylko o to, aby tego sposobu budowania nie forsować bezkrytycznie, bez poprzedniego przygotowania ludności i bez przystosowania do naszego klimatu i sposobu życia ludności. Zapłaciliśmy już wysokie „frycowe“ na sprowadzaniu z Francyi i Niemiec milionów krzewów i drzewek owocowych, wybornie tam udających się gatunków, które w naszym klimacie zupełnie zmarniały; nie zawsze byliśmy szczęśliwi w wyborze sprowadzonych z zagranicy gatunków bydła i nierogacizny; nie popadnijmyż w ten sam błąd przy budownictwie włościańkiem. Nasz włościanin przez setki lat zrósł się z domami drewnianymi słomą krytymi.

Skoro dziś ma przejść do budowania sobie domów murowanych dachówką krytych trzeba mu to ułatwić nie tylko przez pożyczki i składy powiatowe dachówek, ale przez szczegółowe ujęcie w przepisy wszystkich nauk i doświadczeniem ustalonych wa-

runków i sposobów dobrej budowy, tudzież przez podręczniki i pouczenia. W tych ostatecznych, obok norm i przepisów, niezbędnych ze względu na zdrowotność i trwałość budynków, może znalazłoby się miejsce także na rady i wskazówki co do takiego budowania, aby wsie nasze nie były lichą kopią osad niemieckich, lecz aby zachowały pewne rodzime znamiona.

Tyle wogóle o projektowanym ustawowym przymusie ogniotrwałego krycia nowych budynków.

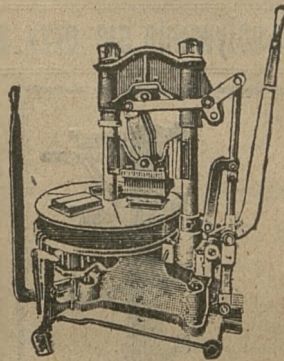
O szczegółach proponowanych postanowień byłoby wiele do powiedzenia, nie tu jednak na to miejsce; lecz przynajmniej na jedno trzeba zwrócić uwagę. Oto brak w nich zupełnie przepisu, któryby liczył się z rozszerzającym się zwyczajem krycia dachówką budynków na wzór domów szwajcarskich tj. z przyczółkami drewnianymi dachów, zbudowanymi z desek. Przyczółki te, zwrócone najczęściej do zabudowań sąsiednich zabudowań i jeszcze łatwiej i częściej przez liczne szpary i otwory przepuszczają iskry na strych, gdzie nagromadzone zwykle materiały palne zapalają się i wznosząc pożar od wewnątrz. Nerozumne, to

Dlaczego kupować zagranicą? Czy ma Pan piasek?

Dostajesz Pan wszystkie maszyny i formy do wyrobów cementowych a mianowicie: prasy, stoły do wyrobu dachówek, podkładki prasowane i lane, matryce i szablony, formy do rur, farby, oleje, młynki do mieszania farb z cementem, podanie sposobu co do tych wyrobów i t. d. we

Fabryce maszyn ENDLERA

(istniejącej już od lat 20) teraz w Pfaffstätten obok Wiednia przy Kanale Nr. 106.

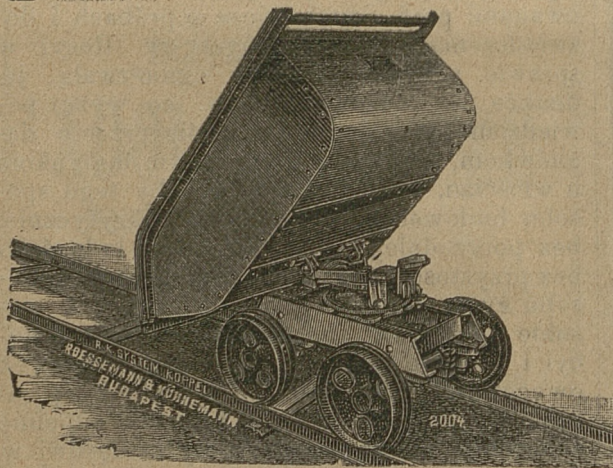

46-9-6

Wszystkie podane formy są na składzie i można je oglądać lub też obstałowić.

Referencye z całej Galicyi na życzenie.

Referencye u p. Stanisława Śnieszka właściciela dóbr w Lubelli o.p. Dobromin, jakoteż u p. inż. Adolfa Sumpera w Rzeszowie i z całej Galicyi na życzenie.

Dostarczają jako specjalność
wszelkie materiały dla
kolejek wąskotorowych
cegielnianych.

Roessmann i Kühnemann

oddział dla kolejek

wąskotorowych **ARTURA KOPPELA**

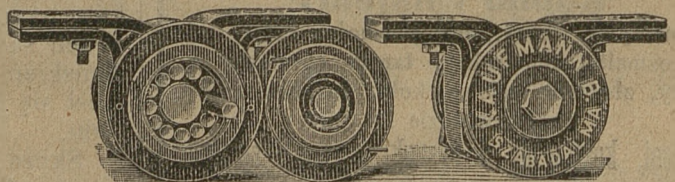
LWÓW, ul. Jagiellońska 12, I. p.

Telefonu Nr. 627.

REPREZENTANT

Juliusz Weiss.

45-9-6

223-4

naśladowanie cudzych sposobów budowy, zwiększa w niezwyklej mierze bezpieczeństwo od pożaru zewnętrznego, jakie skądinąd daje dachówkowe pokrycie dachu. Szkodliwemu temu zwyczajowi należy położyć tamę przez odpowiedni przepis ustawowy, uznający takie dachy za nieogniotrwałe w tej stronie, w której jest przyczódek z desek“.

Dr. S. Stafiej.

Ocena smarów.

Chemiczne badania oleju cylindrowego powinno obejmować oznaczenie ciężaru gatunkowego przy 15°C, oznaczenie smoły twardej, asfaltu, wolnych kwasów i wody, jako też tłustych olei i mechanicznych zanieczyszczeń.

Ciekłość przy 150°C oznaczona, ma większą wartość i znaczenie, aniżeli przy 100°C jak to zazwyczaj w laboratoryach oznacza się, gdyż przy tej temperaturze można wprost wnioskować o zachowaniu się oleju w cylindrze maszyny parowej. Na podstawie analizy i praktyki przekonano się, że ciekłość = 180 przy 150°C jest najodpowiedniejszą, a zawartość smoły twardej, pozostająca

w związku z ciekłością może wynosić najwyżej 1%.

Zestawiwszy w krótkości wszystkie własności oleju cylindrowego można następujące normy postawić: Olej cylindrowy powinien być czystym olejem mineralnym, nie powinien zawierać obcych przymieszek i mechanicznych zanieczyszczeń. Wody nie powinien zawierać a kwasowość obliczona na SO₃ nie powinna przekraczać 0.03%. Olej powinien w benzolu rozpuszczać się na ciecz zupełnie klarowną, a rozpuszczony w benzynie o cięż. gat. 0.700 nie powinien pozostawiać żadnej pozostałości. Dopuszczalna zawartość smoły nie powinna przekraczać 1%. Olej ogrzewany przy 100° w cienkiej warstwie przez czas dłuższy nie powinien ani żywiczeć, ani wysychać. Ciężar gat. przy 15°C najniższy 0.890, a najwyższy 0.925. Lepkość oznaczona na aparacie Englera nie powinna przekraczać przy 20° 550, a przy 150° 180. Przy 300° olej nie powinien mieć zapalnych par.

Całkowita rozpuszczalność w benzolu dla tego jest przepisana, aby skonstatować obecność mechanicznych zanieczyszczeń i ciał w ogólności nierozpuszczalnych, obniżających smarność oleju. Zanieczyszczenia tego rodzaju mogą spowodować zatkanie przewodów doprowadzających olej do cylindra, albo zarysowanie samego cylindra. Asfalt znajduje się w olejach, w stanie nierozpuszczalnym, lecz bardzo rozdrobniony i jakościowe oznaczenie asfaltu polega na rozpuszczeniu oleju w benzynie o c. g. 0.700. Do wykonania oznaczenia rozpuszcza się około 2—3 gr. oleju w 200—300 cm. benzyny. Po 12 godzinnem odstaniu osadza się asfalt, który zbiera się na sączku wymywa a następnie rozpuszcza na filtrze w gorącym benzolu, odparowuje i waży.

Asfalt we większej ilości może spowodować przykre następstwa, osadza się bowiem w kanałach i cylindrze jako twarda masa.

Ponieważ wszystkie wysokowrzące oleje zawierają smołę, przeto jako normę przyjęto maximum 1% zawartości.

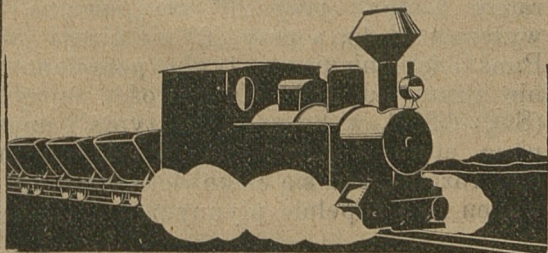
Dla oznaczenia ilościowego smoły korzystamy z tej własności, że z roztworu eteru alkohol wytrąca smołę i to w sposób następujący: odważoną ilość oleju rozpuszcza się w 12.5 krotnej ilości alkoholu 96% i pozostawia, aby powstały osad opadł na dno naczynia. Osad odfiltrowuje się, wymywa się mieszaniną eteru i alkoholu (2:1) a następnie osad rozpuszcza się w gorącym benzolu na szalce poprzednio zważonej, benzol

Koleje wązkotorowe

sprzedaje i wypożycza

Węgierska Fabryka wagonów i maszyn

Tow. akcyjne w Raab.

Reprezentacja dla Galicyi i Bukowiny

Eifermann i Ska. Lwów.

Ślad fabryczny ar tytułów technicznych, rur parowych gazowych, wiertniczych, wodociągowych, motorów benzynowych, spirytusowych i gazowo ssących.

22—24—16

odparowuje się i waży się szalę ze smołą. Zawartość smoły oznaczona w ten sposób, zazwyczaj jest za wysoka, gdyż wydzielona smoła (jeśli olej zawiera parafinę) zawiera parafinę. Chcąc otrzymać dokładny wynik, należy osad zebrany na filtrze przed rozpuszczeniem w benzolu gotować w alkoholu tak długo, aż odfiltrowany alkohol po oziębieniu nie mąci się.

Porównywując dane analityczne z rezultatami otrzymanymi z praktyki można oleje cylindrowe rozmaitego pochodzenia ocenić co do ich zastosowania i wartości.

Będzie bezwątpienia rzeczą interesującą przytoczyć jeden przykład, a mianowicie analizy oleju cylindrowego I i II.

	I.	II.
Zewnętrzny wygląd	jasno brunatny mazisty	ciemno brunatny
Cieź. gat. przy 15°	0.8920	0.904
Lepkość przy 20°	mazisty	632
„ przy 15.0°	1.54	1.78
Punkt zapłnienia	268	304
Ogrzewany przy 100° przez czas dłuższy	nie żywiczeje	nie żywiczeje
Wody	0,02%	0.13%
Wolnego kwasu (SO ₃)	0.01%	0.01%
Tłuszczu	nie zawiera	nie zawiera
Asfaltu	nie zawiera	0.04%
Smoły	1.44%	2.04%
Mechaniczne zanieczyszczenia	nie zawiera	nie zawiera

Olej I. odznacza się brakiem asfaltu, co wskazuje, że olej był filtrowany i zdaje się być korzystniejszym od II. z powodu małej zawartości smoły, więc różnice tych olei są tak małe, że tylko cena ich może zdecydować. Ale uwzględniwszy że olej I. kosztuje 138 K. za 100 kg. zaś II. 92 K., możemy osądzić, że jakkolwiek pierwszy jest cokolwiek lepszy, to jednak cena jego nie pozostaje w żadnym stosunku do II. pod względem jakości.

Analiza innego oleju dała wynik następujący:

C. g. przy 25°	0.9006
Lepkość przy 20°	424
„ „ 150°	164
Punkt zapłnienia	288°
„ zapalności	235°
Ogrzewany przy 100°	nie żywiczeje
Wody	0.01%
Wolnego kwasu (SO ₃)	0.01%
Tłuszczu	3.49%
Asfaltu	0.05%
Smoły	0.52%
Mechanicznych zanieczyszczeń.	nie zawiera.

Przy tym oleju uderza zawartość tłuszczu przez co należy mu się pierwszeństwo i to szczególnie przy maszynach z kondensacją przy których jeden cylinder pracuje pod wysokim, a drugi pod niskim ciśnieniem. Przyczyną ekonomicznego smarowania takim olejem polega na tem, że tłuszcze w tej temperaturze i w takim ciśnieniu, mają własność tworzenia z olejami mineralnymi emulzyi, która rozpuszcza się w parze wodnej i z nią odchodzi do cylindra pracującego o niskim ciśnieniu, dlatego osobne smarowanie cylindra pracującego o niskim ciśnieniu jest zbyt cenne.

Ponieważ tłuszcze organiczne wytwarzają kwasy tłuszczowe, przeto woda kondensacyjna z maszyn smarowanych takim olejem nie nadaje się do zasilania kotłów, gdyż powoduje nagryzanie ścian kotła. Dlatego zakłady, które używają wody kondensacyjnej do zasilania kotłów, powinny badać oleje cylindrowe na zawartość tłuszczów organicznych.

Z tego wszystkiego wynika, że oznaczenie lepkości i cieź. gat. nie wystarcza dla oceny dobroci oleju te bowiem własności można uzyskać przez rozmaite domieszki, tylko analiza chemiczna może pokazać, czy olej był należycie rafinowanym olejem mineralnym.

Olej maszynowy, według danych wziętych z praktyki powinien być przezroczysty, nie zawierać tłuszczów, ani roślinnego ani zwierzęcego pochodzenia ani żadnych obcych przymieszek w rozpuszczeniu. Tenże nie powinien zawierać wody i mechanicznych zanieczyszczeń, a ogrzewany przez czas dłuższy przy temperaturze 50° nie powinien wyzyskać lub żywiczeć. Ciężar gat. przy 5° nie niższy jak 0.909 a nie wyższy jak 0.915. Lepkość oznaczona aparatem Englera przy 20° nie powinna być wyższa nad 45, a przy 50° nie niższa jak 6, Punkt zapłnienia w tyglu porcelanowym nie niższa jak 180. Kwasowość najwyższa (SO₃) 0,83% w benzolu, benzynie i mieszaninie eteru z alkoholem (3 : 4) powinien olej rozpuszczać się całkowicie. Przy 15° powinien być zupełnie płynnym. (C. d. n.)

Rozmaitości techniczne.

Zestawienie kosztów fabrykacji rur kamionkowych. Chcąc zestawić kalkulację dla fabryki rur kamionkowych, trzeba przede-

wszystkiem oznaczyć roczną produkcję. Przyjąwszy roczną produkcję na 400 wagonów potrzeba na:

założenie 200,000 K.	amortyzacya
5% od 200,000	10,000 K.
Budowa 7 pieców około 77.000 K.	10% 7.700 "
Suszarnie	30.000 "
Hala maszyn	10 000 "
	<u>740.000 K.</u>

Urządzenie maszynowe:

60HP lokomobila	15.000 K.
Kołogniot	7.000 "
Ceglarka lub młyn walcowy około	3000 "
2 prasy dla rur z munsztukami .	10.000 "
Wózki do transportu narzędzia i	
nieprzewidziana	8.000 "
	<u>43.000 K.</u>

Około 70 robotników po 300 dni, dziennie 2.80 K. 58.800 "

Werkmistrz 2.400 "

Urzędnik biurowy 2.400 "

Maszynista 2.000 "

460 wagonów gliny na 400 wagonów raz po 35.60 K. 15.300 "

Węgla kotłowe i smary 4.800 "

Inne wydatki nieprzewidziane 5.000 "

129.900 "

Koszta wyrobienia 1 wagonu rur wyniesą około 325 K.

Wartość opałowia węgla angielskich. Węgiel kamienny angielski od dawna cieszy się wzięciem u przemysłowców niemieckich, gdyż przypisują mu znaczną wartość opałowia.

W ostatnich czasach Towarzystwo dla kontroli kotłów przeprowadziło próby z angielskim węglem i te wykazały, że węgiel niemiecki posiada znacznie większą siłę opałowia.

Węgiel kamienny, bywa uważanym za dobry, jeśli posiada 7500 kaloryi, a węgiel westfalski tylko wyjątkowo posiada najmniej 7200 kaloryi, a węgiel angielski 6500 kaloryi tylko wyjątkowo 7200 najwyżej, czyli węgiel angielski jest przeciętnie o 1000 kaloryi słabszym.

W ten sposób Niemcy pragną wyrugować węgiel angielski.

Maszyna do dęcia szkła. Maszynę do dęcia szkła wynalezioną przez Amerykanina Blue, zwiedzało w ubiegłym miesiącu grono fachowców berlińskich we fabryce szkła Schweig i Sp. we Weisswasser w Górnych Łużycach. Skonstatowano, że pomieniona maszyna wydyma i prasuje w ciągu minuty, zupełnie automatycznie 10 szklanek jednego typu bez szkazy.

Jest to pierwsza maszyna tego rodzaju, która w Europie ustawioną została, a w razie rozpowsechnienia, grozi istotnie wydymaczom szkła znaczną redukcję ich dotychczasowej pracy. Konstrukcyja maszyny ma być nadzwyczaj prosta i budzi podziw u najdoswiadczeńszych praktyków szklarskiego zawodu. Grudę szkła roztopionego wkłada ona do formy, kształtując jej spód, następnie zaś za pomocą wentyla wpuszczającego ściśnione powietrze, rozdyma naczynie do odpowiedniego rozmiaru, poczem prasa nadaje mu do reszty właściwy kształt. Cała procedura jest podobną jak przy wyciskaniu i formowaniu naczyń blaszanych. Towar zaś wychodzi tak jednostajny, że daje mniej braków przy fabrykacji i czyni zbędnem dodatkowe szlifowanie, czyszczenie itd.

Przem. pozn, N. 61.

Komin fabryczny z uzbrojonego betonu. W Takuma koło Washingtonu zbudowano komin fabryczny, o którym „Zeitschrift des Vereins deutscher Ingenieure“ podaje nast. daty: Wysokość komina 93.75 m. Komin stoi na płycie betonowej o powierzchni 11 m². a grubość jej dochodzi do 1.85 m. Dolna część komina, przez którą przechodzą gazy o wysokiej temp. ma podwójne ściany, oddzielone warstwą powietrza 125 m/m a to celem zabezpieczenia gazów od ochładzania się. Zewnętrzna średnica komina wynosi 6.4 m. światło 5.2 m. Przez całą wysokość komina przechodzi żelazo fasonowe T. Koszta budowy tego komina wynoszą 130.000 K.

Piśmiennictwo techniczne i przemysłowe.

Beton-Kalender 1906. Jest to pierwszy podręcznik tego rodzaju, który wypełni lukę w literaturze nowoczesnego budownictwa. Beton zwyczajny i beton uzbrojony nabiera coraz szerszego zastosowania w budownictwie lądowym i wodnym, ale rozwój jego tamują zawsze trudności w obliczeniach oraz brak odpowiednich przepisów, a trudności te niniejsze wydawnictwo w znacznej mierze usuwa i niezawodnie odda bardzo ważne usługi architektom i inżynierom.

Kalendarz ten można podzielić na trzy części.

Pierwsza część zawiera tabelki matematyczne, główne zarysy geometrii, naukę o wytrzymałości i o materiałach budowlanych. W tym ostatnim dziale znajdujemy

starannie opracowany ustęp o zaprawach wodotrwałych murarskich i betonowych.

Druga część zawiera 23 ustępy o konstrukcjach budowlanych ze szczególnem uwzględnieniem betonu i żelazo-betonu.

Trzecia część zawiera daty potrzebne do zestawienia kosztorysów dla budowli, na podstawie cen przyjętych w Niemczech.

Ze skrzynki zapytań i odpowiedzi.

Pytanie l).

Czy mamy w kraju biuro techniczne, któreby się podjęło wybudować fabrykę dachówek?

Pytanie m).

W jaki sposób zabezpieczyć najlepiej piec dla wypalania cegieł na czas simy?

Pytanie n).

Czy optaci się dla cegielni samochod dla rozwoju cegieł.

Odpowiedź ad i).

Już wielokrotnie przekonano się, iż węgiel leżący przez dłuższy czas na otwartem miejscu już nawet po roku traci na ciężarze i na wartości opałowej, a przyczyną tego jest utlenianie się węgla czyli bardzo powolne spalanie się. Spalanie się to nie zawsze odbywa się powoli, są składniki we węgla, które potęgują utlenianie się do tego stopnia, że węgiel zaczyna się na hałdach palić płomieniem.

Węgiel zmielony na proszek i zawierający 5% wody nieraz potrafi zapalić się po 10 godzinnem leżeniu w powietrzu.

Piryt czyli siarczek żelaza, który zawsze znajduje się w węglu ma wielką dążność do utleniania się na siarkan żelaza czyli witryol żelaza. Temu procesowi chemicznemu towarzyszy tak wielka ilość wydzielającego się ciepła, że węgiel tem szybciej zapala się. Nasz węgiel krajowy jaworznicki, jakkolwiek nie posiada wiele pirytu, to jednak zapala się łatwiej, aniżeli węgiel pruski, zawierający o wiele więcej pirytu.

Zapobiedz samowolnemu zapalaniu się węgla trudno, gdyż zależy to od własności węgla, których nikt zmienić nie potrafi, w każdym jednak razie nie należy węgla długo przechowywać w wysokich kopcach, a gdy węgiel zaczyna się zagrzewać, nie należy go zlewać wodą, gdyż wilgoć potęguje jeszcze proces utleniania się.

Rz.

Odpowiedź ad e).

W kraju dotychczas nie mamy fabryki, wyrabiającej przyrządy dla wyrobów betonowych, dopiero w przyszłości zamierza Tow. akc. dla budowy wagonów w Sanoku otworzyć specjalny dział dla wyrobu maszyn ceglarskich i form betonowych. Bardzo praktyczne stoły dla wyrobu małych płytek cementowych można nabyć we fabryce wyrobów betonowych Józefa Jury w Kentach.

Można również nabyć formy dla wyrobów betonowych u dwóch firm anonsujących się w „Przeglądzie,” a mianowicie u Endlera we Wiedniu i u Gasparego koło Lipska.

Odpowiedź ad k).

Olej dla dynamomaszyn nie jest niczem innym, jak tylko dobrym olejem maszynowym, a taki zupełnie wystarcza do smarowania dynamomaszyny. Nasze krajowe rafinerie nafty wyrabiają bardzo dobre oliwy maszynowe.

Oliwy specjalne sprzedawane przez agentów pod nazwą „Dynamooel“ są również oliwami maszynowymi.

Kr.

Kronika.

Największe siły wodne. Wodospad Victoria na rzece Zambesi w południowej Afryce jest największym ze znanych na świecie. Rzeka Zambesi 1600 m. szeroka spada z wysokości 122 stóp, a energia spadającej wody ocenia się na 30.000 koni parowych. Wodospad Niagary reprezentuje energią 7.000.000 koni parowych.

Wystawa przemysłowo-rolnicza w Buczaczu Na wystawie przemysłowo-rolniczej w Buczaczu otrzymali z przemysłowców zachodnio-galicyskich nagrody następujący wystawcy: medale złote 1) fabryka L. Zieleniewskiego z osobnem uznaniem za zasługi około podniesienia przemysłu fabrycznego i znakomite wyroby maszyn i odlewy, 2) zakład witraży prof. Ekielskiego i A. Tucha, za witraże i obrazy mozaikowe, 3) fabryka chemiczna „Iskra“ w Krakowie. Dalej rozdano 53 medali srebrnych, 70 brązowych i 10 listów pochwalnych. Ogółem było 257 wystawców.

Wystawa sztuki budowlanej w St. Petersburgu w r. 1906. Towarzystwo inżynierów cywilnych postanowiło urządzić wystawę bu-

dowlaną od 3 kwietnia do 23 maja 1906 r. Do wzięcia udziału w wystawie dopuszczone zostaną nie tylko firmy rosyjskie, ale i zagraniczne. Wystawa będzie miała na celu przedstawić obraz obecnego stanu techniki budowlanej we wszystkich jej gałęziach. Dla łatwiejszego przeglądu, przedmioty wystawione zostaną rozdzielone na następujące grupy: I. Materiały budowlane i ich zastosowanie. II. Wyroby rzemieślnicze i fabryczne. III. Urządzenia zdrowotne. IV. Środki przeciwpożarne. V. Elektro-mechanika i jej zastosowanie w budownictwie. VI. Sztuka dekoracyjna mieszkań i budynków. VII. Literatura fachowa i środki naukowe.

Zamierzający wziąć udział w wystawie, mogą się zgłaszać do komitetu wystawy pod adresem: Towarzystwo cywilnych inżynierów w St. Petersburgu, Serpuchowskaja 10.

Nagrody będą następujące: 7 najwyższych odznaczeń. 14 medali złotych wielkich, 14 małych, 28 srebrnych wielkich, 28 małych, 56 medali brązowych i pewna liczba pochwalnych listów.

Fabryki sztucznego piaskowca w Szwecji. Ciekawym jest fakt, że gdy w jakimś kraju założą się jedna fabryka sztucznego piaskowca, natychmiast powstaje cały ich szereg. Pierwszą fabryką tego rodzaju zbudowano w Szwecji w r. 1901 na roczną produkcję 3 miliony. Zważywszy, że Szwecja uie uczuwa braku materiału budowlanego, należy się dziwić, że fabryki piaskowca rosły jak grzyby po deszczu. W r. 1902 wybudowano drugą fabrykę piaskowca dla wyrobu 15 milionów. Największą fabrykę piaskowca zbudowała fabryka cementu Skanska dla produkcji 5 milionów w r. 1904.

Siła elektryczna w cegielni. Donoszą nam, iż w Warchołach wybudowano małą elektrownię, która obecnie dostarcza siły dla tartaku, młyna i browaru, a w roku przyszłym zostanie siła przeniesiona do nowej cegielni z piecem kręgowym, o 4-ch prasach ceglarskich i 3-ch prasach rewolwerowych do dachówki.

Poznań. G. Grünbaum, kupiec, zakupił od właściciela dóbr ziemskich Płotkowiczka w Zegrzu 28 morgów gruntu z obfitymi pokładami gliny i zamierza wybudować na miejscu cegielnię.

Ceny cegły w Wiedniu. Gorący ruch budowlany w tym roku był dla okolicznych ceglarzy bardzo pomyslnym. W ostatnich czasach ruch budowlany ustał z powodu braku i znacznej ceny cegły. Obecna cena cegły wynosi 34—40 K. loco fabryka bez dowozu.

Konsumpcya cementu w Bułgarii. Według sprawozdania austriackiego konsulatu w Bułgarii zajmuje miejsce dominujące cement węgierski w mniejszych ilościach dowozi Rumunia, Niemcy i Francya. W r. 1904 wwieziono 120 wagonów z czego 80 przypada na Węgry (Beotsin). — Wapna hydraulicznego wwieziono 150 wagonów głównie z Francyi w małej ilości z Węgier. Austriacki cement zyskał sobie w Bułgarii wielkie wzięcie i jest coraz bardziej poszukiwanym. Ruch budowlany w Bułgarii stale się podnosi i są projektowane większe budowle, więc austriackie fabryki cementu mogą znaleźć pole zbytu dla swego fabrykatu.

Dostawę cementu dla miasta Wiednia do budowy wodociągów w ilości 1.7 milionów cetnarów metrycznych rozdzielono na lata od 1906—1910 i oddano następującym fabrykom.

Firma Adolf Suess & Comp. 200.000 cetn. m. cementu szlakowego.

Fabryka w Königshofe	cem. szlak.	800.000
Zakłady w Perlmoos	„	415.000
Fabryka w Kurowitz	„	118.000
Tow. akc. w Szczakowie	„	70.000
Fabryka w Tschischkowitz	„	20.000
„ w Kirchdorfie	„	15.000
„ w Waldmühle	„	10.000

Dostawa ta pociągnie za sobą wydatek dla gminy Wiednia w wysokości 6.6 milion koron.

Ofertę na budowę budynku i zbiornika w konstrukcyi żelazno-betonowej na stacyi Podgórze-Płaszów należy wnosić do c. k. Dyrekcji kolei państwowej w Krakowie do 22 grudnia do 12 godz.

Jubileusz dziesięcioletni istnienia austriackiego „Tonindustrivereinu“ przypada na 15 grudnia rb.

Skorowidz przemysłowo-handlowy Królestwa Galicyi w opracowaniu i staraniem „Ligi pomocy przemysłowej“ ma wyjść z druku w najbliższym czasie w 30.000 egzem. „Spis rzeczy“ zamierzonych w „Skorowidzu“ wyjaśnia jego wartość.

W części informacyjnej mają się mieścić wiadomości o urządzeniach ogólnych, przeznaczonych bezpośrednio dla spraw przemysłu i handlu, a więc I. Władze państwowe, autonomiczne. II. Związki zawodowe, przymusowe, dobrowolne. III. Środki kształcenia, szkolnictwo przemysłowe, górnicze i handlowe. IV. Źródła informacji w przemyśle i handlu. V. Muzea i wystawy państwowe, krajowe, czasowe i stałe. VI. Zakłady i stacye

doświadczalne. VII. Pomoc publiczna w nauce, w gotówce, ulgi transportowe i komunikacyjne, ulgi podatkowe dla przemysłu. VIII. Publiczne biura pośrednictwa pracy. IX. Prawna ochrona przemysłu i handlu. XI. Źródła statystyki przemysłu i handlu. XII. Czasopisma polskie zawodowe z dziedziny przemysłu i handlu XIII. Dodatek informacyjny o taryfach, formularzach podań itp.

W części adresowej przemysłu ma się umieścić. a) Przemysł w znaczeniu ścislej- szym, górnictwo hutnictwo, przemysł metalowy, wyrób naczyń, maszyn, narzędzi oraz przyrządów, przemysł drzewny, rzeźbiarski, i pokrewne, przemysł garbarski, skórzany i pokrewne, odzież i modniarstwo, papiernictwo, artykuły żywności, napoje i używki, przemysł chemiczny, przemysł graficzny, bu- downictwo i przemysły pokrewne, ogrzewanie, oświetlenie, motory, sztuka stosowana do przemysłu. b) przemysł rolniczy, wytwa- rzanie płodów rolnych, przeróbka, dział ho- dowlany. c) Handel, kredyt, ubezpieczenia, komunikacje, handel w znaczeniu ścislej- szym.

Wydawnictwo uzupełni spis alfabetyczny i ogłoszenia.

Cena „Skorowidza“ wynosi 5 Kor., zaś

w przedpłacie przed wyjściem z druku tylko 4 K. Zamawiać można albo wprost w biu- rze „Ligi pomocy przemysłowej“ Lwów, ul. Pańska l. 14, albo w towarzystwach „Po- mocy przemysłowej.“

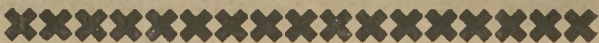

Majster ceglarski palacz da- chówek, ce- giel i wapna, biegły w rachunkach i języku niemieckim, poszukuje zajęcia zaraz. — Adres: K. T o k a r z, Kraków ul. Krakowska L. 27.

„Ceglarz“ posiadający chlubne świa- dectwa, dzielny w swym zawodzie, który przeszedł praktyczną naukę w pierwszorzędnych cegielniach, poszukuje posady od Nowego Roku.

Oferty przyjmuje Administracja „Prze- glądu dla Fr. J. Gk. 2805.

K I E R O W N I K A

poszukuje

„Par. fabryka cegieł i dach. Ks. Czartoryskich w Szówsku obok Jarosławia“.

Ubiegający się o tą posadę, musi być trzeźwy, rzetelny, **stanowczo** biegły we wszystkich stopniach fabrykacji rurek, dachówek i cegieł, jakoteż w rachunkach fabrycznych. Posada jest samoistna, otóż zaufa- nia godni i stanowczo pod każdym względem biegli fachowcy, zechcą albo osobiście zgłosić się u Zarządu fabryki w Szówsku (3 kłm. od Ja- rosła) lub też **własnoręcznie** pisane odpisy wiary godnych świadectw, oraz curriculum vitae, najdalej do 15 listopada b. r. do Zarządu fabryki nadesłać. Kosztów podróży w celu przedstawienia się niezwracamy, ja- koteż odpisów świadectw. Pożądanem jest, aby przyszły kierownik mógł objąć fabrykę przynajmniej na 14 dni od terażniejszego kierownika, przed jego wyjazdem. Terażniejszy kierownik opuszcza posadę tylko z tego powodu, ponieważ otrzymał inną, dla jego stosunków rodzinnych odpowiedniejszą.

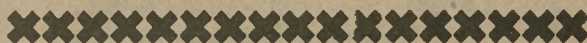
Maszynista czynny w cegielniach i dachówczarniach poszukuje posady. Zgłoszenia pod N. S. do Redakcyi. 47—0—7

Zdolny majster znający się do kładnie praktycznie na wypalaniu, znajdzie posadę w dużej cegielni na prowincyi. Zgłoszenie pod: Wola do Redakcyi. 49—0—6

Kierownik do fabryki dachówek potrzebny natychmiast. Zgłoszenia pod S. G. do Redakcyi.

Drukarnia

W. Poturalskiego w Podgórzu

poleca się łask. względem P.T. Publiczności.

Przedsiębiorstwo robót izolacyjno-betonowych i handel artykułów przeciw wilgoci

M. FRANZ

Dostawca dla rządowych Władz budowlanych w Astro-Węgrzech poleca patent: „**Emulzyę bitumiczną**“ czyli zaprawę (tynek) izolacyjną przeciw wilgoci i grzybowi domowemu, oraz patent: „**Passerol**“ czyli substancję przeciw wilgoci kondensacyjnej i rysom betonowym, jako płyn do powlekania ścian.

Artykuły te są bez konkurencyi, niezawodne i przez najwyższe Władze budowlane Europy dla budowy wodnych i lądowych akceptowane; wielokrotnie premiiowane i od wielu lat wypróbowane, — zapobiegające wszelkim przez wpływy atmosferyczne lub chemiczne powstałym objawom.

Jedynie, idealne i uniwersalne środki, dające się użyć wszędzie, bez podgrzewania, w każdej porze roku, bez względu na pogodę i bez potrzeby fachowych zdolności.

Pierwszorzędne, ogniotrwale i specjalne środki, dla fabrykacyi naczyń, posadzek itp. wyrobów z cementu, powitano z wielkim entuzjazmem przez fabryki cementu i wyrobów betonowych; wiążących się z innymi materiałami wybornie.

Prawdziwa kopalnia złota dla P. P. Architektów, Obywateli i Budowniczych, bo pieniądze wyłożony nie idzie na marne. Wiecznie trwałe skutek — oszczędzający miliony.

Na dowód naprowadzonych okoliczności przesyła powyższa firma chętnie próbki swych artykułów wraz z dokładnym opisem sposobów zastosowania i cennikiem każdemu na żądanie gratis, oraz służy fachową poradą, kosztorysem lub ofertą i przeprowadza roboty własnym personelem pod gwarancją.

Zamówienia przyjmuje Administracya Przeglądu ceramicznego. 3—24—21

Technik

Podręcznik opracowany według niemieckiego pierwowzoru, wydawanego przez Stowarzyszenie „HÜTTE“.

Tom I.

(213 str. tekstu i około 1000 rys.).

Główny skłd w księgrnich :

Gebethnera i Wolffa w Warszawie

i

G. Gebethnera i Spółki w Krakowie.

1905 r.

Cena bez oprawy :

	Tom I.	Tom II.
Rubli	4.—	1.50
Marek	10.—	3.50
Koron	10.50	4.—

Cena z oprawą :

	Tom I.	Tom II.
Rubli	5.—	2.—
Marek	12.50	5.—
Koron	13.—	5.25

19—21—20

Dom techniczno-handlowy 12-24-18

Brand i S-ka

Kraków, Szewska 13 (telefon 473)

poleca wszelkie materyały dla cegielń parow.

jaoto: oleje maszynowe i cylindrowe, pasy, uszczelnienia, narzędzia, paier szybrowy itp. Kosztorysy na całkowite urządzenia cegielń parowych. Cenniki ilustrowane na żądanie.

31—0—17

Sprzedam tanio

kilka stołów i form

i kilka tysięcy ramek drewnianych do fabrykacyi dachówek cementowych.

Wiadomość dla G. w Adminis.

Czasopismo techniczne

Organ towarzystwa politechnicznego wychodzi we Lwowie dwa razy w miesiącu.

Przedpłata roczna:

18 koron. (15 mk. — 7 rb.)

Adres administracyi: 5—24—22

Lwów: Zimorowicza 14. II.

MIESIĘCZNIK TECHNICZNY

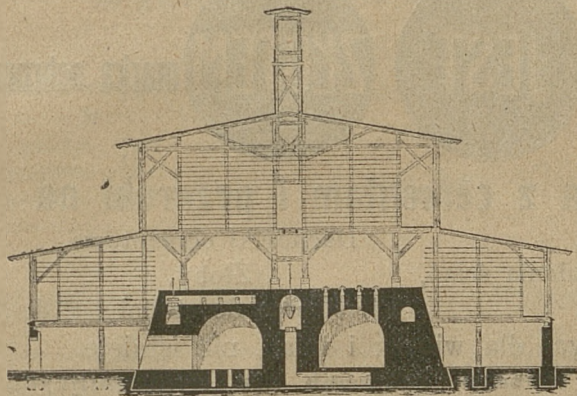
PISMO POŚWIĘCONE WSZELKIM GAŁĘZIOM
TECHNIKI I PRZEMYSŁU.

Wychodzi 15. każdego miesiąca — nakładem Krak. Koła absolwentów wyż. szkół przemysłowych.

Przedpłata roczna 12 kor.

Fachowy ceglarz 32 lat, energiczny, od młodości fachow opraktycznie i teoretycznie wykształcony, absolwent szkoły ceglaarskiej w Lauban, szczególnie uzdolniony w wyrobie dachówek szklonych i licówek, szuka zaraz lub później miejsca jako majster lub kierownik. Dobre świadectwa na żądanie. Oferty pod: Franciszek Kamkowski, cegielnia, Antoninowo koło Leibitsch, pow.: Toruń. Prusy zachodnie.

48—0—7

AUGUST DANNENBERGBiuro techniczne dla budowy cegieł
Tow. zarejstr. z ograni. poręką**w GÖRLITZ, (Jakobstrasse 23).**

Rok założenia 1867.

Dostarcza
rysunki i projekty a
dejmuję się budowy
kompletnych cegieł,
fabryk
dla wyrobu dachówek,
drenów i wszelkich wy-
robów glinianych, ja-
koteż budowy kominów
fabrycznych.

Wielokrotne odznaczenia.

B U D U J E :

Piece pierścieniowe, pierścieniowo-komorowe, zygzakowo-komorowe i dla
wypalania wapna, według swego najlepszego i wy-
próbowanego systemu kurzankowego. Oraz przebudowuje nieekonomicznie prowadzone zakłady.

Suszarnie zimowe i letnie przy wykorzystaniu pary zwrotnej. (Pat. zameld).

42-10-9

PROSPEKTY DARMO i OPŁATNIE.

BADANIA

MATERIAŁÓW SUROWYCH:

gliny;

piasku;

wapna;

marglu;

gipsu;

i t. p.

przeprowadza i opi-
nie co do zużytkowania

wydaje 4-24-22

**Laboratorium
techniczne.**

Podgórze św. Floryana 5.

DOSTARCZAM 25-19-14

Glinkę ogniotrwałą

o składzie:

krzemionki 57.26%, tlenku glinu i żelaza
31.08%, tlenku magnu 1.51%, strata przez
wyżarz. 8.70%.

Cena za wagon loco Trzebinia 60 koron

" " " " Kraków 74 "

Wiadomość w Redakcyi.

KRAKOWSKA GAZOWNIA MIEJSKA

Nr. Telefonu: Zakładu 72, Filii 198, Sklepu 345.

Poleca Szan. Publiczności 29-24-14

Smołę gazową (ter)

do utrwalania drzewa jako to: słupów par-
kanowych, wiązań mostowych, poręczy, da-
chów gontowych, oraz do smołowania da-
chówek, zwłaszcza cementowych.

Koks gazowy

gruby do kuźni i osuszania, łamany na opał.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Najpopłatniejsze uboczne zajęcie.

Zarejestrowana

PIASEK

JEST

ZŁOTEM

marka ochronna

Gdy się go zmiesza z cementem i przerobi na

Cegły cementowe, Dachówki cementowe,
Płytki posadzkowe i do wykładania ścian, Żłoby,
Rury wodociągowe, Pierścienie do studni i t. d.
Lepszy i tańszy materiał dla wiosek i miast nie istnieje.

**Najnowszych znakomitych maszyn ręcznych nie wymagających
WYSZKOLONEGO ROBOTNIKA DOSTARCZA**

Specjalna fabryka dla przemysłu cementowego Dr. Gaspary i Sp.

(Leipziger Zementindustrie Gaspary & Co.)

24-12-19

Markranstädt koło Lipska.

Badanie nadsyłanych próbek piasku (5 kg.) przeprowadza się bezpłatnie.

Proszę żądać prospektów Nr. 252 zadarmo.

Zastępca nasz stale przebywa w Galicyi; ktoby oheiał informacji od niego niech się do nas zwróci. Okoliczność ta nie pociąga za sobą żadnych kosztów.

Dachówki cementowe są najpewniejszym zabezpieczeniem przed pożarem.

Inżynier-ceglarz

ADOLF FRANCKE

MAGDEBURG, ul. Lueneburgska 1. 2.

dostarcza do budowy i przebudowy

CEGIELNI

a szczególnie dla pieców kręgowych i komorowych z i bez Haedrichowskich ścian rusztowo-schodowych, dla pieców do wypalania wyrobów szklonych i dymionych, oraz wapna, wreszcie urządzeń cegielnianych,

rysunki, plany, kosztorysy

i instrukcje, nadto fachowe orzeczenia i statystyczne obliczenia kominów.

Prospekta bezpłatnie.

28-24 17

Glazury do cegieł w różnych kolorach, gotowe do użytku. 21-24-20

Engoba jasno i ciemno czerwona, nadająca jednobarwny kolor dachówkom.

Paryski Gips modelowy, nadzwyczaj twardy. Dostarcza od 1889 r. jako specjalność

L. Rabinowicz, Köln a. Rhein

**PATENTY
NA WYNAZAKI**

wyjednywa

Inżynier Stan. Dzbański

przysięgły Rzecznik patentowy

Wiedeń VII. Lindengasse 2 (w pobliżu c. k. urzędu patentowego).

15-24-22